

ÕPPUS
„VIGOROUS WARRIOR 2026“
14.-16. juuni 2026

Õppuse ohutuse juhend

1. Eesmärk

Käesolev ohutuse juhend sätestab põhiõppusel ja osaõppustel osalejate ohutuse, turvalisuse, sidepidamise, liiklusohutuse ning õppuse peatamise ja katkestamise reeglid.

Õppuse läbiviimisel lähtutakse põhimõttest, et õppuse eesmärgid ei ole kunagi olulisemad kui osalejate, korraldajate, hindajate, rollimängijate, vaatlejate ja kolmandate isikute ohutus.

2. Üldised ohutuspõhimõtted

Põhiõppusel ja osaõppustel on kõigi ohutusreeglite täitmine kohustuslik.

Kõik õppusel osalejad peavad:

- järgima õppuse juhi, osaõppuse juhi, ohutusjuhi, hindajate ja korraldajate antud ohutuskorraldusi;
- kasutama sündmuse olustikule vastavaid turvalisi töövõtteid;
- kandma vormiriietust koos kõigi kohustuslike enesekaitse- ja isikukaitsevahenditega;
- hoiduma tegevustest, mis võivad seada ohtu enda, teised osalejad või kõrvalisi isikud;
- teavitama viivitamata ohtlikust olukorrast, vigastusest, haigestumisest, varakahjust või muust riskist;
- peatama tegevuse, kui jätkamine võib põhjustada reaalse ohu.

Õppusel osalemise eelduseks on, et osaleja on tutvunud ohutusjuhendiga, saanud ohutusbriifingu ja kinnitanud, et mõistab õppuse ohutusreegleid.

3. Ohutusbriifing enne õppust

Enne põhiõppuse algust viiakse läbi ohutusbriifing. Briifingu viib läbi õppuse korraldusmeeskonna juht, või tema poolt määratud isik.

Ohutusbriifingus käsitletakse vähemalt järgmisi teemasid:

- õppuse üldine ohutuskord;
- konkreetse õppuse või osaõppuse asukoha eripärad;
- liikumisteed, kogunemiskohad ja evakuatsioonivõimalused;
- liiklusohutus ja sõidukite kasutamise kord;
- ilmastiku, maastiku, hoonete, tehnika või muu keskkonnaga seotud riskid;
- sidekanalid ja õppusesisese suhtluse kord;
- „No Play“, „Real Accident“, „Time Out“ ja „Play“ kasutamise kord;
- esmaabi ja hädaolukorrast teavitamise kord;
- kontaktisikud ja juhtimisahel ohutusega seotud küsimustes.

Kui õppuse tegevus toimub eri asukohtades, antakse igas asukohas vajaduse korral täiendav kohapõhine ohutusbriifing.

4. Vastutus ohutuse tagamisel

Roll	Vastutus ohutuse tagamisel
Õppuse juht	Vastutab õppuse üldise ohutu läbiviimise ning õppuse peatamise, jätkamise või katkestamise otsuste eest.
Osaõppuse korraldusmeeskonna juht	Vastutab õppuse ja osaõppuse ohutuse, osalejate juhendamise ja ohtudest teavitamise eest.
Hindajad, korraldajad ja rollimängijad	Teavitavad õppuse juhti või osaõppuse juhti igast olukorrast, mis võib mõjutada osalejate ohutust.

Osalejad	Vastutavad oma käitumise, isikukaitsevahendite kasutamise, ohutusreeglite täitmise ning ohtudest viivitamatu teavitamise eest.
-----------------	--

5. Liiklusohutus ja sõidukite kasutamine

Põhiõppusel ja osaõppustel tagatakse liiklusohutus. Kõik õppusega seotud liikumised toimuvad kehtivate liiklusreeglite, teeolude ja õppuse korraldajate juhiste järgi.

NB! Õppuse raames alarmsõite ei teostata.

See tähendab, et:

- õppusel osalevad sõidukid ei kasuta alarmsõidukile omaseid eesõigusi;
- ei kasutata vilkureid, sireene ega muid signaale viisil, mis võiks jätta mulje reaalsest väljakutsest;
- sõidukiirust, pikivahet ja manöövreid valides lähtutakse tavapärasest liiklusohutusest;
- sõidukid pargitakse nii, et need ei takista liiklust, päästeteid, evakuatsiooniteid ega juurdepääsu hoonetele;
- pimedal ajal või halva nähtavuse korral kasutatakse nähtavust parandavaid vahendeid;
- jalgsi liikuvad osalejad kasutavad selleks ette nähtud liikumisteid ja järgivad liikluskorraldust.

Kui õppuse tegevus toimub avalikus ruumis või liikluskeskkonnas, tuleb enne tegevuse algust hinnata, kas on vaja täiendavat liikluskorraldust, märgistust, saatjat või ohuala piiritlemist.

6. Side- ja operatsioonivahendite kasutamine

Kui õppuse vältel kasutatakse reaalseid sidevahendeid, kasutatakse üksnes õppuse korraldajate poolt määratud kanaleid ja kokkulepitud märgistust.

Õppusesisene suhtlus peab olema üheselt eristatav tegelikest sündmustest. Selleks tuleb kasutada selget märget või sissejuhatust, näiteks:

„ÕPPUS, ÕPPUS, ÕPPUS“

või

„EXERCISE, EXERCISE, EXERCISE“

Sidevahendite kasutamisel tuleb järgida järgmisi reegleid:

- õppusesiseseid teateid ei tohi edastada kanalites, kus need võivad põhjustada segadust tegelike sündmustega;
- õppusesisesed sõnumid peavad olema märgistatud õppusena;
- tegeliku juhtumi, õnnetuse või abi vajaduse korral tuleb sidepidamises selgelt öelda, et tegemist on päris sündmusega;
- õppuse ajal ei tohi imiteerida tegelikku väljakutset viisil, mis võib käivitada reaalse reageerimise;
- sidevahendeid kasutatakse lühidalt, täpselt ja kokkulepitud struktuuri järgi;
- sidehäire, valele kanalile sattumise või segaduse korral tuleb tegevus vajaduse korral peatada ja olukord selgeks teha.

7. „No Play“ olukord

„No Play“ tähendab, et õppustegevus peatatakse või katkestatakse osaliselt või täielikult, sest on tekkinud reaalne intsident, ohtlik olukord, hädaolukord või muu sündmus, mis muudab õppuse jätkamise võimatuks, ebaturvaliseks või ebasobivaks.

„No Play“ olukorra võib välja kuulutada õppuse juht, osaõppuse juht, korraldaja, hindaja, rollimängija või osaleja.

„No Play“ kuulutatakse välja eelkõige järgmistes olukordades:

- ootamatu haigestumine või trauma, mis vajab erakorralist abi;
- ohtliku olukorra tekkimine, mis võib seada ohu osaleja, korraldaja, rollimängija, hindaja või kõrvalise isiku;
- liiklus-, tule-, ilmastiku-, tehnika- või keskkonnarisk;
- sidevahendite kasutamisest tekkiv segadus tegeliku sündmusega;
- osaleja ajutine või lõplik kõrvalejäämise vajadus;
- muu oluline põhjus, mille tõttu õppuse jätkamine ei ole ohutu või asjakohane.

„No Play“ võib kehtida ühe osaleja, konkreetse tegevuse, sündmuskoha, osaõppuse või kogu õppuse kohta. Kui „No Play“ puudutab ainult üht osalejat või väiksemat tegevuslõiku, jätkatakse ülejäänud õppusega üksnes juhul, kui see on ohutu ja õppuse juht seda lubab.

8. „Real Accident“ ehk reaalne õnnetus

„Real Accident“ tähendab, et õppusel on tekkinud päris õnnetus, vigastus, haigestumine, tulekahju, liiklusõnnetus, ohtlik olukord või muu tegelik sündmus, mis nõuab viivitamatut reageerimist.

Reaalse õnnetuse korral:

1. peatatakse õppustegevus viivitamata;
2. tagatakse enda ja teiste ohutus;
3. antakse esmaabi oma pädevuse piires;
4. kutsutakse vajaduse korral abi hädaabinumbri 112;
5. teavitatakse õppuse juhti, õppuse korraldusmeeskonna juhti või Exconi / juhtimiskeskust;
6. järgitakse õppuse juhi või päästetööde juhi korraldusi;
7. õppust ei jätkata enne, kui õppuse juht on selleks andnud selge loa.

Reaalse õnnetuse korral on kõigi õppusel osalejate esmane kohustus aidata kaasa päris olukorra lahendamisele, kannatanute abistamisele ja täiendava ohu ärahoidmisele. Õppuse eesmärgid ja stsenaarium muutuvad sellisel juhul teisejärguliseks.

9. „Time Out“ ja õppuse ajutine paus

„Time Out“ tähendab õppuse ajutist peatamist korralduslikul, metoodilisel või ohutusega seotud põhjusel.

„Time Out“ võib välja kuulutada õppuse juht, õppuse korraldusmeeskonna juht, hindaja või korraldaja, kui on vaja:

- kontrollida turvameetmeid;
- täpsustada reegleid või juhiseid;
- küsitleda rollimängijaid või osalejaid;

- anda korralduslikku infot;
- ennetada segadust või ohtlikku olukorda;
- teha lühike vahekokkuvõte või tagasiside.

„Time Out“ ajal õppustegevus peatub ulatuses, mille määrab selle väljakuulutaja. Õppus jätkub ainult siis, kui antakse selge märguanne „Play“.

10. Õppuse katkestamine või ära jätmine

Õppuse juht võib õppuse või osaõppuse katkestada, edasi lükata või ära jätta, kui:

- osalev ressurss suunatakse päris sündmuse lahendamisse;
- osaleja saab vigastada või haigestub;
- tekib oht õppusel osalejatele, korraldajatele või kõrvalistele isikutele;
- ilmastiku-, liiklus-, tehniline või keskkonnarisk ei võimalda õppust ohutult jätkata;
- sidevahendite kasutus võib põhjustada segadust tegelike sündmustega;
- õppuse läbiviimiseks vajalik juhtimis-, ohutus- või tugivõime ei ole tagatud;
- ilmneb muu oluline põhjus, mis ei võimalda õppust ohutult läbi viia.

Katkestamise otsuse teeb õppuse juht, vajaduse korral õppuse korraldusmeeskonna ettepanekute alusel.

11. Isikukaitsevahendid ja töövõtted

Osalejad kannavad vormiriietust ning kõiki kohustuslikke enesekaitse- ja isikukaitsevahendeid vastavalt oma rollile, ülesandele ja sündmuse olustikule.

Vajaduse korral kasutatakse muu hulgas:

- kaitsekiivrit;
- nähtavusvesti;
- kaitsekindaid;
- kaitsejalatseid;
- silmade või kuulmise kaitset;
- ilmastikule sobivat riietust;
- muid konkreetse tegevuse jaoks ette nähtud kaitsevahendeid.

Isikukaitsevahendite puudumisel või sobimatuse korral ei tohi osaleja vastavat tegevust teha. Õppuse korraldusmeeskonna liige võib osaleja tegevusest kõrvaldada, kui osaleja ei täida ohutusnõudeid.

12. Märgistamine, rollimängijad, vaatlejad ja meedia

Kõik õppusel osalevad rollid peavad olema võimalusel selgelt eristatavad. Rollimängijad, hindajad, vaatlejad, korraldajad ja meedia esindajad tuleb märgistada viisil, mis vähendab segaduse riski.

Kui õppusel osaleb meedia või kasutatakse foto- ja videotiimi, tuleb osalejaid sellest enne teavitada. Foto- ja videotiim peab olema märgistatud nii, et oleks selge, et nad ei osale õppuse mängulises tegevuses.

Päris meedia, mängitud meedia ja õppuse sisemised kommunikatsioonitegevused peavad olema osalejatele eristatavad. Mängitud meedia tegevus peab toimuma kokkulepitud reeglite, märgistuse ja stsenaariumi piires.

13. Varuplaanid ja toetavad ohutusmeetmed

Õppuse planeerimisel tuleb ette näha varuplaanid juhuks, kui õppust ei saa algsel viisil läbi viia.

Vajaduse korral valmistatakse ette:

- alternatiivsed liikumisteed;
- alternatiivsed kogunemis- või tegevuskohad;
- varjualune või siseruum halva ilma korral;
- varutoide ja sidevahendite laadimise võimalus;
- joogivesi, toitlustus või muu vajalik tugi pikema tegevuse korral;
- asendusrollid võtmeisikute haigestumise või puudumise korral;
- täiendavad instruktaažid, kui stsenaarium või tegevuskoht muutub.

14. Ohutusjuhtumite fikseerimine ja järeltegevused

Kõik ohutusega seotud juhtumid, „*No Play*“ olukorrad, „*Real Accident*“ olukorrad, peaaegu juhtunud õnnetused ja õppuse katkestamise otsused fikseeritakse.

Fikseerimisel märgitakse vähemalt:

- juhtumi aeg ja koht;
- seotud osalejad või rollid;
- olukorra lühikirjeldus;
- kasutatud märgusõna või otsus;
- tehtud tegevused;
- kas vajati meditsiinilist abi või hädaabikõnet;
- kas õppus peatati, jätkus või katkestati;
- esmased õppetunnid ja parendusvajadused.

Õppuse järel analüüsitakse ohutusjuhtumeid eraldi ning vajaduse korral täiendatakse õppuse plaane, ohutusjuhendit, rollikaarte, sidekorda või varuplaani.

15. Osaleja kinnitus

Iga osaleja kinnitab enne õppust, et:

- on tutvunud õppuse ohutuse juhendiga;
- on saanud ohutusbriifingu;
- mõistab „*No Play*“, „*Real Accident*“, „*Time Out*“ ja „*Play*“ kasutamise korda;
- järgib liiklusohutuse ja isikukaitsevahendite nõudeid;
- kasutab üksnes ettemääratud sidekanaleid;
- märgistab õppusesisese suhtluse üheselt;
- teavitab viivitamata ohtlikust olukorrast;
- mõistab, et õppuse eesmärk ei kaalu üles päris inimeste ohutust.

Lisa 1. Kiirtegevuskaardid

Märksõna	Tähendus	Osaleja tegevus
No Play	Õppustegevuse ajutine peatamine või katkestamine reaalse ohu, intsidendi või muu olulise põhjuse tõttu.	Ütle selgelt: „No Play“. Peata tegevus. Teavita õppuse juhti või õppuse korraldusmeeskonna juhti. Jätka ainult selge loa korral.
Real Accident	Päris õnnetus, vigastus, haigestumine, tulekahju, liiklusõnnetus või muu tegelik sündmus.	Peata õppus. Taga ohutus. Anna esmaabi. Vajaduse korral helista 112. Teavita õppuse juhti või Exconi.
Time Out	Korralduslik, meetodiline või ohutusega seotud ajutine paus.	Peata määratud tegevus. Kuula juhiseid. Õppus jätkub alles märguandega „Play“.
Play	Õppuse jätkamise märguanne pärast pausi või peatamist.	Jätka tegevust ainult siis, kui õppuse juht või selleks määratud isik on andnud selge loa.

Lisa 2. Osaleja kinnituse vorm

Kinnitan, et olen tutvunud õppuse ohutuse juhendiga, saanud ohutusbriifingu ning kohustun järgima kõiki õppuse ohutus-, liiklus-, side- ja isikukaitsenõudeid.

Nr	Nimi	Asutus / üksus	Allkiri	Kuupäev
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

Lisa 3. Ohutusjuhtumi fikseerimise vorm

Juhtumi kuupäev ja kellaaeg	
Juhtumi koht	
Seotud osalejad või rollid	
Juhtumi liik	No Play / Real Accident / Time Out / peaaegu juhtunud õnnetus / muu
Olukorra lühikirjeldus	
Tehtud tegevused	
Kas vajati 112 või meditsiinilist abi?	
Kas õppus peatati, jätkus või katkestati?	
Esmased õppetunnid ja parendusvajadused	
Vormi täitja nimi ja allkiri	